

«Погоджено»

Начальник управління освіти
Херсонської міської ради

Ю. М. Ніконов

2014 р.

Орієнтовна програма бібліотечних занять (медіа-уроків) для учнів 5 класу

№	Вимоги нових державних стандартів освіти для основної школи (програми для загальноосвітніх навчальних закладів) 5 клас		Тема бібліотечного заняття	Орієнтовна назва, форма проведення	Можливий зміст заняття	Медіа-компоненти
	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів ^{1/} Міжнародні та вітчизняні документи ^{4,5}	Програмні вимоги ^{2,3}				
1.	<p>Учень/учениця: повинні</p> <p>Висловлювати власну думку про прочитане; створювати письмові тексти, висловлювати в них власну думку про прочитаний твір.</p> <p>Уміти виконувати творчі роботи різних жанрів. -¹</p> <p>Знають як використати ІКТ, щоб поділитись ідеями з іншими, наприклад, створити проект з допомогою текстів, діаграм, ілюстрацій. -⁵</p> <p>Презентують інформацію з урахуванням її адресності. -⁵</p> <p>Вміють створювати повідомлення в залежності від контексту, наприклад у блог або написати електронний лист учителю. -⁵</p>	<p>Виразно і вдумливо читати казку в дійових особах; Уміти переказувати твір, читати уривки з нього за ролями. Визначати тему повісті та морально-етичні проблеми, коментувати їх. Уміти пояснити особливості жанру, композиції твору, символіку образів;</p> <p>Усвідомлено переказувати оповіді; Виразно і вдумливо читати поезії; Розвиток уміння переказувати оповідання; -^{2,2}</p> <p>Робота з книжкою: способи виділення частин змісту в тексті (відступи, підзаголовки тощо). Зміст книжки, журналу. Словникові статті у словниках різних типів. -^{2,1}</p> <p>формування в учнів мовленнєвої і читацької культури, комунікативної та літературної компетентності; -^{2,2}</p> <p>виразно і вдумливо читати казки, переказувати їх; -^{2,2}</p> <p>працювати з текстом, здійснювати пошук інформації</p>	Відгук про прочитану книгу	«Я прочитав – читай і ти!» Феєрверк вражень	<u>Попередня робота:</u> Діти читають книги за рекомендацією бібліотекаря, пишуть на них відгуки, проілюстровані власними малюнками, і здають бібліотекареві. Бібліотекар оформлює альбом відгуків (у паперовому та/або	Медіа-альбом відгуків; віртуальна виставка за підсумками уроку.

<p><i>Робота з особистим словником. - 4</i></p>	<p>в різноманітних джерелах, здатності передавати її в самостійно створених висловлюваннях різних типів, стилів і жанрів; - ^{2.1}</p> <p>Знати про письменників-земляків, їхні твори. Розуміти зміст цих творів. Виразно читати і висловлювати власну думку про них. <i>Виховання шанобливого ставлення до митців свого краю як до особливо обдарованих людей, співців рідної землі.</i></p> <p>Ознайомлення з доступними для сприймання й цікавими для п'ятикласників творами письменників-земляків. - ^{2.2}</p> <p>[Учень:]</p> <p>розуміє поняття «автор літературного твору»; - ^{2.3}</p> <p>називає імена 2-3-х українських письменників – авторів літературних казок, їхні твори, а також імена 2-3-х відомих українських перекладачів зарубіжних казок. - ^{2.3}</p> <p>виразно читає (в тому числі по «ролях», коментоване читання) фрагменти текстів;</p> <p>переказує окремі розділи (фрагменти) прозових текстів;</p> <p>дає визначення поняття «фантастика»,</p> <p>розповідає про свої улюблені книги, мистецькі уподобання</p> <p>називає імена популярних сучасних письменників, їхні твори для дітей;</p> <p>переказує близько до тексту зміст прочитаних творів;</p> <p>розповідає про свої улюблені твори сучасної літератури, <i>пояснює</i>, чому саме вони привернули увагу;</p> <p>знає сучасні літературно-художні видання для дітей, характеризує їх цілісно і в окремих частинах – рубрики, окремі твори, ілюстрації та ін. - ^{2.3}</p> <p>формування якостей творчого читача та розвиток читацького досвіду;</p> <p>формування читацької та мовленнєвої культури; - ^{2.3}</p>		<p>електронному вигляді).</p> <p>Щоб навчити дітей писати відгук, бібліотекар знайомить їх із підготовленою для цього пам'яткою, а також зі <i>зразками</i> відгуків, розміщеними на спеціально організованій книжковій виставці (до кожної експонованої книги додається відгук-зразок).</p> <p>Власне заняття: Святкове дійство, під час якого діти презентують свої відгуки запрошеним на заняття батькам.</p> <p><u>За підсумками</u> бібліотекар готує нову книжкову</p>	
---	---	--	--	--

		<p>здобуття п'ятикласниками вмінь осмисленого читання й опрацювання текстів на історичну тематику, ключових та предметних компетентностей на рівні, що відповідає основним віковим можливостям учнів. – ^{2.4}</p> <p>Аналіз літературних джерел про права дитини. – ^{2.5}</p>			<p>виставку, на якій експонуються книги, про які діти написали відгуки, разом із самими дитячими відгуками.</p>	
2.	<p>Пошуково-дослідницька діяльність у галузі літератури (збирання відомостей про письменників, систематизація фактів, проведення аналізу окремих літературних явищ). - ¹</p> <p>Уміти створювати записи в базах даних та здійснювати пошук у них. - ¹</p> <p>Здійснювати класифікацію і розпізнавати об'єкти, виконувати формалізоване описання об'єкта. - ¹</p> <p>Вміють користуватися ресурсами ШБ, самостійно вибирають літературу та інші документи для вирішення конкретних задач. - ⁵</p> <p>Знають, як потрібно привести цитату і вказати авторство. - ⁵</p> <p>Бібліографічне оформлення цитат і виписок. - ⁴</p> <p>Каталоги та картотеки бібліотеки.</p> <p>Алгоритм пошуку в алфавітному каталозі. - ⁴</p> <p>Робота з особистим словником. - 4</p>	<p>Здійснення бібліографічного пошуку, уміння здобувати інформацію з різноманітних джерел, робота з текстом тощо; - ^{2.1}</p> <p>здобуває інформацію з різноманітних джерел (довідкової, художньої літератури, ресурсів Інтернету тощо), здійснює бібліографічний пошук, працює з текстами вивчених типів, стилів і жанрів мовлення; - ^{2.1}</p>	Бібліотечно-бібліографічний пошук	<p>«Що? Де? Як?» Бібліографічний квест</p>	<p>Конкурсна пошукова гра, за умовами якої учасники – дві команди – знаходять інформацію за отриманими завданнями, користуючись різними джерелами і у різний спосіб – у книгах, в довідково-бібліографічному апараті бібліотеки, в енциклопедіях, в Інтернеті.-Бажано під час гри задіяти різні локації (бібліотека, клас інформатики, предметні кабінети).</p>	<p>Спеціальна сторінка на сайті школи (сайті бібліотеці) – для розміщення окремих завдань командам.</p>
3.	<p>Користування літературознавчими словниками, енциклопедіями. - ¹</p> <p>Глумачити лексичне значення слів та фразеологізмів, добирати синоніми, антоніми, омоніми і пароніми, пояснювати етимологію, користуватися словниками. - ¹</p> <p>Користуватися довідковою літературою,</p>	<p>Застосовує орфоепічний словник і словник наголосів для самоконтролю власної вимови; - ^{2.1}</p> <p>користується орфографічним, словником іншомовних слів; - ^{2.1}</p> <p>користується тлумачним і перекладним, етимологічним словниками, словниками синонімів, антонімів; - ^{2.1}</p>	Робота зі словниками, довідниками, енциклопедіями	<p>«УСЕ про все» Ерудит-батл</p>	<p>Командне змагання, під час якого закріплюються навички роботи з різноманітними довідково-</p>	

	<p>довідниками, -¹ Використовувати електронні словники, перекладачі. -¹ Розуміти призначення комп'ютерних і некомп'ютерних енциклопедій, довідників, пошукових машин, засобів створення інформаційних об'єктів, у т. ч. мультимедійних. -¹ Енциклопедії та словники, друковані та електронні – як надійне джерело. -⁵</p> <p>Робота з особистим словником. -⁴</p>	<p>користується морфемним і словотвірним словниками -^{2.1} Орфоепічний словник і словник наголосів. Словник іншомовних слів. Ознайомлення з тлумачним і перекладним словниками. Морфемний і словотвірний словники</p> <p>Робота з книжкою: способи виділення частин змісту в тексті (відступи, підзаголовки тощо). Зміст книжки, журналу. Словникові статті у словниках різних типів. -^{2.1} Учень уміє знаходити необхідну інформацію в довідкових виданнях з природничих наук; -^{2.8} Ознайомлення з довідковими виданнями з природничих наук різних типів: енциклопедії, словники, довідники величин, атласи географічних карт, атласи-визначники рослин і тварин, науково-популярна література природознавчого змісту, хрестоматії з природознавства, Інтернет-ресурси –^{2.8}</p>			<p>енциклопедичними виданнями (за наведеним у гр. 2 переліком); відбувається порівняння швидкості, результативності і точності пошуку у друкованих та електронних довідкових джерелах.</p>	
4.	<p>Здобувати інформацію, співвідносити її з іншими джерелами, аналізувати і порівнювати історичні явища з використанням різних джерел. -¹ Самостійно працювати з додатковими джерелами інформації. -¹ Уміти аналізувати та інтерпретувати твори візуальних та екранних мистецтв твори, застосовувати набуті знання і вміння у процесі створення художніх образів. -¹ Створювати публікації та презентації. Виконувати колективну роботу над документом. Записувати і опрацьовувати звукові та відео зображення. -¹ Розуміти призначення комп'ютерних і</p>	<p>Формування в учнів умінь визначати, відбирати і використовувати у процесі пошуку інформацію про минуле, різні види історичних джерел, зокрема текстові, візуальні та усні, артефакти, об'єкти навколишнього історичного середовища (музеї, архіви, пам'ятки культури та архітектури), інформаційно-комп'ютерні технології, а також умінь представляти обґрунтовані та структуровані знання, власне розуміння історії з використанням відповідного понятійного апарату та виважено розглядати контрверсійні, суперечливі теми; -^{2.4}</p> <p>здійснювати пошук необхідних інформаційних матеріалів (відомостей) з використанням пошукових систем, зокрема в Інтернеті. –^{2.6} Кожне із запропонованих практичних занять</p>	Інформаційний пошук	«Бібліотечний детектив» Гра-розслідування	<p>Сюжетно-рольова гра, в ході якої учасникам для розкриття «таємниці» слід виконати низку пошукових та творчих завдань, використати своє знання казкових сюжетів і персонажів тощо.</p>	<p>Фрагменти мультфільму «Слідство ведуть Колобки»</p>

	<p>некомп'ютерних енциклопедій, довідників, пошукових машин, засобів створення інформаційних об'єктів, у т. ч. мультимедійних. -¹</p> <p>Використання ІКТ у проектній діяльності. -¹</p> <p>Знають основні критерії оцінки джерел інформації (надійність, простота, доступність, ефективне використання) . -⁵</p> <p>Вміють знайти інформацію в традиційних та електронних джерелах. -⁵</p> <p>Можуть точно сформулювати прості запити та здійснювати пошук. -⁵</p> <p>Знають, що таке «маніпулювання інформацією». -⁵</p> <p>Можуть поставити під сумнів достовірність інформації. Знають, як перевірити інформацію, порівнюючи її в різних джерелах. -⁵</p> <p>Знають, як користуватися електронною бібліотекою. -⁵</p> <p>Робота з особистим словником. -⁴</p>	<p>присвячується певній темі та передбачає переважно самостійну роботу учнів над окремими питаннями теми з використанням різноманітних джерел знань (підручники, де вміщено тематичні історичні джерела — як текстові, так і візуальні, довідкові матеріали, запитання і завдання, інтернет-ресурси, фонди музеїв, місцеві історичні пам'ятки, оглянуті учнями). -^{2.4}</p> <p>знає твори мистецтва, в яких втілені казкові образи й сюжети (живопис, музика, мультиплікація, кіно тощо), виявляє особливості інтерпретації казкових образів і сюжетів у різних видах мистецтва; -^{2.3}</p> <p>уміння використовувати у разі необхідності різноманітні стратегії для задоволення дидактичних потреб (працювати з книжкою, підручником, словником, довідковою літературою, мультимедійними засобами тощо). -^{2.7}</p> <p>робота з різними інформаційними джерелами; -^{2.8}</p> <p>учень використовує: додаткові джерела інформації для виконання навчального завдання; -^{2.8}</p> <p>робота учнів із різними джерелами інформації, різними видами і типами ресурсних матеріалів; -^{2.5}</p>				
5.	<p>Розуміти сутність та важливість інформаційної безпеки для людини та суспільства. Знати та дотримуватися норм етики і права під час роботи в інформаційному середовищі. -¹</p> <p>Використовувати світовий інформаційний простір з метою художньої самореалізації. -¹</p> <p>Знають які дії в медіа середовищі можуть привести до негативних наслідків. -⁵</p> <p>Знають про можливості та ризики використання цифрового простору. -⁵</p> <p>Знають, що мають право на доступ до інформації та засобів комунікації. -⁵</p>	<p>Учні дотримуються правил безпеки при користуванні Інтернетом; -^{2.5}</p> <p>Інформаційна безпека в Інтернеті. -^{2.5}</p>	<p>Інформаційна безпека та нетикет</p>	<p>«SOS у морі Інтернету» Нетикет-дартс</p>	<p>Командна гра, в якій використовується набір для популярної гри на магнітній основі. Завдання (запитання) розподіляються за категоріями складності (від центру до краю поля), а вибір</p>	

	<p>Знають про авторське право та необхідність посилатися на джерело при використанні інформації з Інтернету в мультимедійній презентації. - ⁵</p> <p>Розуміють, що реклама не є об'єктивною інформацією про продукт, оскільки її мета – стимулювання продажу, створення особливих потреб. - ⁵</p> <p>Розуміють необхідність критичної терпимості та відкритості до думки інших, до інших культур. - ⁵</p> <p>Знають, що їхнє приватне життя, як і приватне життя інших людей, є цінністю. - ⁵</p> <p>Знають, як застосовувати правила мережевого етикету. Розрізняють особисте спілкування і публічне. - ⁵</p> <p>Робота з особистим словником. - ⁴</p>				<p>категорії визначається місцем попадання «стріли», кинutoї черговим гравцем. Добір запитань (практичних завдань) здійснюється таким чином, щоб у ході гри діти засвоїли основні правила поведінки в Інтернеті, зокрема правила безпеки і хорошого тону в міжособистісному спілкуванні.</p>	
6	<p>Вміють записати звуковий або відеоролик, створити фото, малювати з допомогою спеціальних програм. - ⁵</p> <p>Здатні в колективній роботі створити медіа розповідь, створюють медіа презентації. - ⁵</p> <p>Створення і опрацювання мультимедійних об'єктів. Комплексні інформаційні об'єкти. - ¹</p> <p>Підготовка повідомлень і презентацій; підготовка реферату. - ¹</p>	<p><i>Підсумкове заняття.</i></p>	<p>Інформаційно-пошукова гра, з мультимедійним оформленням та публічною презентацією результатів (для паралельних класів, однолітків з іншої школи, для батьків).</p>	<p><i>Назву та форму визначає бібліотекар-розробник</i></p>		

Розробники програми базувались на документах та методичних матеріалах:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (від 23 листопада 2011 р. №1392).
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 5-9 класи (5 клас).
 - 2.1. Українська мова
 - 2.2. Українська література
 - 2.3. Світова література
 - 2.4. Історія
 - 2.5. Основи здоров'я
 - 2.6. Інформатика
 - 2.7. Іноземна мова
 - 2.8. Природознавство
3. Програма курсу «Інформаційна культура» початкової загальної освіти [Електронний ресурс] / Т.О.Пушкарьова, Н. А. Саражинська, Н. І. Гущина. – Режим доступу: http://rmk-vyshgorod.org.ua/files/content/id_48/nmk_poch.osv_programm_inf.kult.doc (Доступ: 19т жовт. 2014).
4. Формування інформаційної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів: наук.-метод. рек. / АПН України, ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського; упоряд. А.І.Рубан; наук. консультант Я.О.Чепуренко; наук. ред.: П.І. Рогова, В.І. Лутовинова; рецензент Є.А.Медведєва; літ. ред. Л.І. Стельмах; відп. за вип. І.І. Хемчян. – К., 2005. – 117 с.
5. Цифровое будущее. Каталог навыков медиа- и информационной грамотности. – М., 2013. – 68 с.

Консультанти та експерти:

Бардашевська Анна Іванівна, директор КЗ «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрової Чайки» Херсонської обласної ради
 Комінарець Тетяна Вільямівна, завідувач кафедри теорії і методики дошкільного виховання та початкового навчання комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради
 Марецька Людмила Петрівна, завідувач науково-методичної лабораторії української мови та літератури комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради
 Неннова Олена Василівна, завідувач науково-методичної лабораторії перспективного педагогічного досвіду комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради
 Ткаченко Наталія Борисівна, заступник директора по роботі з дітьми Херсонської централізованої бібліотечної системи
 Шейко Лариса Вікторівна - методист методичного кабінету при управлінні освіти Херсонської ради
 Чаловська Марина Вікторівна, вчитель української мови і літератури Херсонської багатoproфільної гімназії № 20 ім. Б.Лавренюва, спеціаліст вищої категорії, учитель-методист
 Попова Наталія Федорівна, заступник директора з наукової роботи Херсонської ОБД ім. Дніпрової Чайки